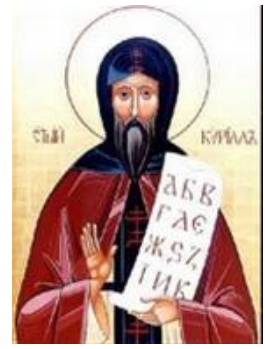

MORAVSKO – PANÓNSKE LEGENDY

Sv. Kliment – napísal dielo = Život Konštantína

Sv. Gorazd – napísal dielo = Život Metoda

Biskup Maurus – napísal dielo = Legenda o sv. Svoradovi a Benediktovi

ŽIVOT SV. KONŠTANTÍNA (zobrazuje)

- Život pred príchodom na Veľkú Moravu
- Jeho detstvo (bol najmladší zo siedmych súrodencov)
- Jeho štúdium s cisárovým synom
- Jeho rozhodnutie sa nikdy neoženiť (vybral si Sofiu – múdrosť ako svoju nevestu)
- Jeho obhajobu staroslovienčiny pred trojjazyčníkmi. „Zhromaždili sa proti nemu latinskí biskupi a kňazi i mníši ako havrany proti sokolovi.“ „Či neprichádza dážd' od Boha na všetkých rovnako?“
- Pôsobenie na Veľkej Morave, zostavenie hlaholiky na základe Božieho vnuknutia
- Symbolika čísel
- Forma legendy
- Štýl

ŽIVOT SV. METODA

- Je kratší a jednoduchší ako život Konštantína, štýl je natoľko odlišný, že ho nemohol napísať ten istý autor. Autor – Gorazd – bol žiakom Cyrila a Metoda.
 - Zobrazuje stručne Metodovu mladosť.
 - Činnosť Metoda na Veľkej Morave (Metod ako arcibiskup, spory s franskými kňazmi, väzenie, ustanovenie Gorazda za svojho nástupcu).
 - Smrť a pohreb Metoda (všetci ho uctievali).
- Napísal Súdny zákonník pre svetských ľudí.
Prekladal aj náboženské texty do staroslovienčiny.

LEGENDA O SV. SVORADOVI A BENEDIKTOVI

Napísal ju Maurus. V legende sa dozvieme o asketickom živote budúcich svätcov Svorada a Benedikta, o skromných životných podmienkach, o pevnej vôli pri zdolávaní pokušenia a slabosti. Autor zobrazuje trýznenie, ktoré mníši vykonávali sami na sebe, lebo to považovali za cestu k pokániu a k stretnutiu s Bohom.

Keď sa tento ctihodný muž Andrej utiahol do pustovníckej samoty, síce na veľké oslabenie tela, ale na posilnenie duchovného života vždy zachovával pôst. Od všetkého, čo možno jesť, sa po tri dni zdržoval kvôli milosti toho, ktorý pre ľudí, stanúc sa človekom, postil sa štyridsať dní. Keď však nadišiel čas štyridsaťdenného pôstu, podľa rehoľného poriadku, ktorého sa držal opát Zozimas, čo štyridsaťdenný pôst odbavoval so štyridsaťpäť datľami, od otca Filipa, od ktorého bol prijal rehoľné rúcho, dostal štyridsať orechov a, uspokojac sa s touto potravou, radostne očakával deň svätého Vzkriesenia.

V tieto – ale aj v iné – dni, hoci jedlo nielen nestačilo na posilnenie tela, ale viedlo aj k oslabeniu samého ducha, vyjmúc čas modlitby, pracovať nikdy neprestal, ale, vezmúc sekeru, chodil pracovať do samoty lesnej. Keď tam jedného dňa prílišnou robotou a pris-

* tzv. Maurova legenda

nym pôstom oslabený na tele i na duchu zmorený ležal, prišiel k nemu nejaký krásny mladík anjelského vzhľadu a, naložiac ho na vozík, zaviezol ho do jeho cely; no keď z pominuvšieho vytrženia prišiel k sebe, poznal, čo s ním učinilo milosrdenstvo Božie, priznal sa spomenutému učeníkovi svojmu Benediktovi – ktorý mi toto rozprával – a – prisahou ho zaviazal, aby o tom do jeho smrti nikomu nič nepovedal. Po dennej práci doprial telu taký odpočinok, že ho skôr možno nazvať trýznením a trápením ako odpočinkom. Haluzí zbavený dubový klát totiž ohradil plotom a cez tento plot zo všetkých strán povrážal ostré trstie. Sám, sediac na kláte ako na sedadle, na osvieženie tela užil takú polohu, že keď jeho telo, premožené spánkom, sa naklonilo na ktorúkoľvek stranu, ostrým trstím poranené bolestivo precitlo. Okrem toho kládol si na hlavu drevenú korunu, na ktorú zo štyroch strán vešal štyri kamene, aby keď sa ospalá hlava naklonila na ktorúkoľvek stranu, udrela sa o kameň. [...]

To, čo je tu povedané, dozvedel som sa od spomenutého učeníka jeho, Benedikta, ktorý po smrti svojho otca (Andreja) si zaumienil tiež bývať na tom istom mieste. Keď podľa príkladu svojho učiteľa tri roky žil v prísnosti, prišli zbojníci a v nádeji, že má veľa peňazí, privliekli ho na breh Váhu, zabili a hodili do vody. Kým jeho telo dlho hľadali a nenachádzali, po celý rok vídali orla sedávať na brehu rieky Váh, akoby niečo pozoroval. Ním upozornení na telo, dali sa jednému človeku ponoriť do vody, i našli ho tak zachovalého, akoby bol krátko predtým umrel. Benedikt bol potom pochovaný tiež tam v chráme blahoslaveného Emeráma mučeníka.

Maurus: Legenda o sv. Svoradovi a Benediktovi